

Circa tertium
dubitatur

Primo que sunt circūstātie aggrauantes
Secundo qualiter iste circūstātie aggruāt pctā
Tertio an etiā sūt circūstātie alleuiātes pctā
Quarto vtrū sit necessariū cōfiteri circūstāntias
aggrauantes
Quinto q̄t modis vnū pctm̄ est graui⁹ altero
Sexto de intellectu ⁊ declaratione lre

¶ Ad primū dubiū respondet q̄ iste sunt circūstātie aggrauātes
scz ordo locus ⁊c. que patebūt in solutione sexti dubij. ¶ Ad scdm
rūdet q̄ circūstāntiaz aggrauantiū quedā aggruāt in eadē specie et
quedā trahūt i alienā specie. Exēplū vt coire cū cognata vt matris/
monū est/est circūstāntia trahens i alienā spēm pcti. Itē circūstāntia
rū aggrauantiū in eadē spē qdā aggruāt notabiliter sicut furari cē
tū marcas auri notabiliter graui⁹ est q̄ furari denariū et p̄ consē/
quens q̄ntitas illa rei subtrahere notabiliter aggruāt. Sed tñ est i ca/
dem spē furto. Alia aggruāt in eadē specie/ sed non notabiliter/ sicut
scia diuitie vel hmoi. Itē circūstāntiaz quedā sunt pctā in se vt ē nūe
rus pctōz ⁊ quedā non sunt pctā in se tñ aggruāt pctā vt scia tem
pus locus ⁊c. Ad tertū rūdetur q̄ sicut ponitur circūstātie aggr/
uantes sic etiā circūstātie alleuiātes. Vñ cuiuslibet circūstātie aggra/
uanti corripit vna alleuiās q̄ se habet p̄uatiē ad circūstāntiā aggra/
uante. Vñ scia aggruāt/ si assistat/ si non alleuiat. ⁊ sic similiter dicen
dum ē de alijs circūstāntijs. ¶ Ad quartū rūdet q̄ necesse est con
fiteri oēs circūstāntias trahētes pctā in aliā spēm. vñ pro adulterio
nō sufficit dicere peccauī cū quadā muliere/ nisi cōfiteat notabiliter
circūstāntias aggrauantes/ nec p̄ subtractione denarioz non sufficit
dicere subtrahi aliqd s̄z confiteri oportet circūstāntias aggruantes no
tabiliter. ¶ Ad quintū rūdet q̄ multipliciter vnū pctm̄ ē grauius
altero. Primo mō causalitate vt pctm̄ luafert qd̄ processit ex extrinseca
causā. Secundo ex generalitate vt pctm̄ ade in quo nos oēs peccam⁹/
m⁹. Tertio ex difformitate vt pctm̄ iude scz iudicio ch̄i. Quarto dif/
ficultate remittendi vt pctm̄ in sp̄m̄ sc̄m qd̄ dicit irremissibile. Quinto
periculositate vt pctm̄ ignorantie crasse/ q̄a talis ignorantia decipit ho
minē. Sexto infirmitate vt pctm̄ cupiditatē. Vñ licet oīa peccata
seuelesūt in hoīe ipsa tñ auaritia inuenescit. Septimo difficultate expu/
gnadi vt supbia q̄ efficit inexpugnabilis qñ dñat. Octauo mentis cer
citute vt ira que vsū rōnis penitus excecatur. Ad sextum rūdet q̄ p̄
ma circūstāntia aggrauans pctā est ordo. Nā graui⁹ peccat ep̄s q̄ p̄
sbyter ⁊ t̄ p̄sbyter q̄ diacon⁹ ⁊ t̄ diacon⁹ q̄ subdiacon⁹ ⁊c. h̄ est in
eisdem pctis. Secda est locus/ q̄ graui⁹ sit pctm̄ in ecclia q̄ in ciuitate
tertio ⁊ generaliter in loco consecrato q̄ non cōsecrato. Tertia ē scia
q̄a plus peccat sapiens q̄ insipiens et sp̄ in eodē pctō. Quarta est
temp⁹ q̄a graui⁹ sit pctm̄ in dieb⁹ festiuis ⁊ i ieiunijs q̄ in alijs die

bus. Quinta est etas q̄a plus peccat senex q̄s iuuenis in eodē pctō.
Sexta est cōditio q̄a magis peccat mulier cōiugata q̄s ancilla luxu-
riando. Unde lex moysi p̄cepit mulierem maritatā p̄ fornicatione la-
pidari/ancillā vero flagellari. Septima ē numer⁹ scz pctōz. Tūc isai-
as q̄s vilis facta est mens mea nimis iterās vias tuas malas. Octa-
ua est mora. i. p̄manētia i pctis et dilatio penitentie que valde grauāt
peccata. ¶ Nonā ē copia rerū mundanaz quia cui plus committit-
tur magis obligat⁹ deo efficiatur q̄n cū offendit. vel copia. i. multitudo
pctōz et sic p̄ numerū pctōz pōt intelligi multiplex repetitio eiusdem
pcti. Decima ē cā scz vnum pctm fiat ex suggestionē aliqua vel nōvī
ex inuidia vt ex pura malitia vel ex alia cā. Undecima ē mod⁹ pec-
candi/vñ si dormiens cū muliere non teneat modū naturalē fit q̄ui⁹
pctm q̄s si altus esset. Duodecima est status altus scz dignitas ecclia-
stica vel secularis. Quanto grad⁹ altior tanto casus grauior. Decia-
tertia ē modica resistētia id est lucta pusilla q̄a graui⁹ peccat qui par-
ua tentatione vincitur et non resistit q̄s si fortiter resisteret et tunc tā-
dem vinceretur.

infirm⁹ p̄niam agat .i. crīmīna .i. ore

Ger peniteat et culpas confiteatur

non iniungitur egro corpal p̄nia manifestet

Non imponetur huic pena sed insinuetur

p̄niam eger p̄ficiet. i. cōualescētia corpal egro tribuat

Hāc tamē implebit si firma salus sibi detur

eger moriat⁹ liberet q̄ h̄z cōtuitiōē cōfessor infirmū

Si migret absoluat contritum presbyter egrum

egrum orōnes alleuiant abstinentia elemosyna amicōz

Hūc q̄ preces releuent ieiunia dona suorum

p̄nia verecundia turpis p̄ mortem fias

Ut sit pena rubor tibi vilis vt efficiaris

lūrior p̄ q̄ efficiar⁹ iponit. i. infirmo .i. confitearis

Doctor vt fias iniungitur vt fatearis

abscondet in vltimo tua pctā

Iudicio teget extremo confessio culpas

vt nō cernat saluator p̄ vel. i. diabolus ille hō p̄p̄ culpas strauit

Ne videat deus aut demon vel qui fecit illas

pctōrem illa p̄nia munera amicōz

Hūc q̄ ieiunia dona suorum

¶ In ista pte auctor oñdit quō eger seu infirm⁹ deat penitere. i. con-

fitur et quod sibi sit imponenda poenitentia secundo quod debeat absolui ubi Si mi
get/tertio quod sit penitendum et quare ubi Doctior ut fias. Et dicitur quod e/
ger. i. firmus debet habere contritionem et confiteri plenarie peccata sua et non facere
poenitentiam. et sibi non debet imponi poenitentia sed debet sibi sic notificari ut si fiat
sanus quod illa impleat: sed si moritur debet absolui a peccatis suis contritus et con/
fessus et debet relevari per poenitentias elemosynas preces et ieiunia suorum amicorum
et loco poenitentiae debet ei imponi rubor quem habuit de hoc quod iam vix erat post
mortem et tu peccator fias doctior. i. sapientior ad inquirendum de peccatis. de
bes nude confiteri et subiungit causam ubi Iudicio regere. dicens quod con/
fessio est tunc peccatis quod in extremo iudicio taliter regit peccata quod nec deus
nec demon. i. diabolus nec ipse peccator possit videre illa

Circa textum
dubitatur

Primo quod morientibus sit imponenda poenitentia
Secundo quod et a quibus peccatis sint absolvendi
Tertio an quis possit in fine vite sue facere peni/
tentiam bonam
Quarto quid sit de illo qui praeventitur morte ante
quam confiteatur
Quinto quod aliquis sit doctior ex confessione
Sexto de extremo iudicio ubi quod et quibus sit c/
ri debeat

¶ Ad primum dubium respondetur magister sententiarum sic dicente de infirmis in pi
culo mortis positis inquirenda sit pura confessio peccatorum tamen illi non est imponen
da quantitas poenitentiae sed tantum est manifestanda seu insinuanda et si miguerit
tunc amicorum orationibus et elemosynarum largitionibus poenitentia poenitentiae est subleuanda.
Si vero conualuerit poenitentiam sibi insinuatam diligenter adimplebit

¶ Ad secundum respondetur quod tempore necessitatis. i. segnitudo seu mortis propter quod
libet infirmus a quolibet presbytero absolui quousque in sententia excommunicationis
est. Unde si presbyter abnegauerit poenitentiam penitentibus morientibus re
us erit animarum quia dominus ait cum conuersus fuerit peccator saluus erit Unde
confessio potest esse in ultimo tempore vite ut patet de latrone dextris lateris

¶ Ad tertium respondetur ex dubio precedenti. dicit tamen Augu
stinus quod difficile est scire utrum talis saluetur vel damnetur et ideo in
fert si vis a dubio liberari et certus esse. Age poenitentiam dum sanus es et
ideo est valde periculosum differre penitentiam usque ad finem vite

¶ Ad quartum respondetur secundum magistrum sententiarum libro quar
to quod si quis non sit confessus et habet bonum testimonium quod non
poterat venire ad sacerdotem quia preoccupavit eum mors in domo vel
in via et si parentes eius faciant oblationem pro eo ad altare firmi
ter sperandum est de salute et saluatione eius quia deus est inspector
cordis

¶ Ad quintum respondetur quod dupliciter dicitur quis fieri doctior ex con
fessione Primo modo quia cautior est ad cauendum sibi de peccatis